

СХВАЛЕНО

Педагогічною радою

Парасковіївської спеціальної
школи № 40 Донецької обласної ради
протокол № 1 від 26.08.2026

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Парасковіївської спеціальної
школи № 40 Донецької обласної ради

Олександр ВАСИЛЕНКО

Наказ № 75-од від 27.08.2026

ПОЛОЖЕННЯ
про академічну доброчесність
Парасковіївської спеціальної школи № 40
Донецької обласної ради

1. Загальні положення

1.1. Це Положення про академічну доброчесність Парасковіївської спеціальної школи для дітей з інтелектуальними порушеннями (далі — Положення) визначає цінності, принципи, правила та механізми забезпечення академічної доброчесності в закладі освіти, порядок запобігання, виявлення та реагування на її порушення.

1.2. Положення є складовою **внутрішньої системи забезпечення якості освіти (ВСЗЯО)** закладу та спрямоване на формування безпечного, доброчесного, справедливого й довірливого освітнього середовища.

1.3. Положення розроблено відповідно до:

- Закону України «Про освіту»;
- Закону України «Про повну загальну середню освіту»;
- Закону України «Про академічну доброчесність» від 18.12.2025 № 4742-IX;
- інших нормативно-правових актів у сфері освіти;
- Статуту закладу освіти;
- Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти закладу;
- Освітньої програми закладу.

1.4. Положення поширюється на всіх учасників освітнього процесу: керівника, педагогічних та інших працівників закладу, здобувачів освіти, батьків або інших законних представників здобувачів освіти.

1.5. У разі зміни законодавства це Положення застосовується в частині, що не суперечить чинним нормативно-правовим актам, та підлягає відповідному оновленню.

2. Мета та завдання академічної доброчесності

2.1. Метою забезпечення академічної доброчесності в закладі є:

- формування культури чесності, відповідальності та взаємної поваги;
- забезпечення довіри до результатів навчання;
- забезпечення справедливого та об'єктивного оцінювання;
- повага до авторства та результатів інтелектуальної діяльності інших осіб;
- запобігання плагіату, списуванню, обману, фальсифікації та іншим порушенням;
- формування в учнів доступного для їхніх можливостей розуміння правил доброчесної поведінки.

2.2. Основними завданнями закладу є:

- ознайомлення учасників освітнього процесу з правилами академічної доброчесності;
- формування у здобувачів освіти навичок чесного виконання навчальних завдань;
- створення умов, за яких учень може продемонструвати власний результат навчання з урахуванням його індивідуальних можливостей та потреб;
- забезпечення прозорого і зрозумілого оцінювання;

- попередження випадків списування, неправомірного використання чужих робіт, обману та інших порушень;
- формування у педагогічних працівників відповідального ставлення до оцінювання та використання освітньої інформації;
- своєчасне та справедливе реагування на встановлені порушення.

3. Основні цінності та принципи

3.1. Академічна доброчесність у закладі ґрунтується на таких цінностях:

- чесність;
- довіра;
- справедливість;
- повага до честі та гідності людини;
- повага до авторства та інтелектуальної власності;
- відповідальність;
- відкритість;
- рівність та недискримінація;
- взаємоповага.

3.2. Основними принципами є:

- пріоритет формування академічної доброчесності шляхом навчання, виховання та підтримки;
- зрозумілість і доступність правил;
- об'єктивність та прозорість оцінювання;
- повага до індивідуальних особливостей здобувачів освіти;
- недопущення упередженого ставлення;
- невідворотність реагування на встановлені порушення;
- пропорційність заходів реагування характеру та обставинам порушення;
- дотримання прав усіх учасників освітнього процесу.

4. Правила академічної доброчесності для здобувачів освіти

4.1. Здобувачі освіти повинні дотримуватись наступних правил академічної доброчесності:

- виконувати навчальні завдання самостійно настільки, наскільки це відповідає їхнім індивідуальним можливостям;
- не видавати чужу роботу за власну;
- не використовувати без дозволу готові відповіді під час виконання самостійних та контрольних завдань;
- за можливості зазначати джерело використаної інформації;
- поважати працю та результати діяльності інших осіб;
- правдиво демонструвати свої знання, уміння та навички;
- повідомляти педагога, якщо під час виконання завдання необхідна передбачена правилами допомога.

4.2. Для здобувачів освіти з інтелектуальними порушеннями вимога самостійності застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних можливостей, ІПР та особливостей освітньої програми.

4.3. Надання педагогом, асистивними засобами або батьками допомоги учню, якщо така допомога передбачена освітнім процесом, ІПР або завданням, не вважається порушенням академічної доброчесності.

4.4. Під час дистанційного навчання здобувачі освіти дотримуються таких самих правил академічної доброчесності, як і під час очного навчання.

5. Правила академічної доброчесності для педагогічних працівників

5.1. Педагогічні працівники зобов'язані:

- дотримуватися академічної доброчесності у власній професійній діяльності;

- поважати честь, гідність та права здобувачів освіти;

- використовувати достовірну інформацію;

- визначати зрозумілі вимоги до виконання навчальних завдань;

- застосовувати прозорі та зрозумілі критерії оцінювання;

- об'єктивно оцінювати результати навчання;

- не допускати упередженого або дискримінаційного оцінювання;

- не приписувати собі авторство чужих методичних, навчальних чи творчих матеріалів;

- дотримуватися авторського права;

- формувати у здобувачів освіти культуру академічної доброчесності власним прикладом;

- запобігати та реагувати на виявлені порушення;

- не створювати надмірного навчального навантаження.

5.2. При оцінюванні педагогічний працівник враховує індивідуальні особливості здобувача освіти, визначені освітньою програмою, ІПР та іншими документами, що регламентують організацію навчання.

5.3. Не допускається оцінювання особистості учня, його поведінки, зовнішнього вигляду чи інших характеристик, якщо вони не є безпосереднім предметом оцінювання відповідно до визначених критеріїв.

6. Правила академічної доброчесності батьків та інших законних представників

6.1. Батьки або інші законні представники здобувачів освіти:

- сприяють формуванню в дитини навичок чесного виконання навчальних завдань;

- не виконують замість дитини навчальні завдання, якщо завдання передбачає визначення її власних результатів;

- не подають результати чужої діяльності як результат діяльності дитини;

- підтримують дитину в дотриманні правил академічної доброчесності;

– співпрацюють із педагогічними працівниками у разі виникнення проблемних ситуацій.

– 6.2. Під час дистанційного навчання батьки можуть допомагати дитині організувати робоче місце, підключитися до уроку, користуватися технічними засобами та виконувати інструкції педагога, якщо така допомога не підміняє результат діяльності учня.

7. Види порушень академічної доброчесності

7.1. До порушень академічної доброчесності належать, зокрема:

- академічний плагіат;
- самоплагіат;
- фабрикація;
- фальсифікація;
- списування;
- обман;
- неправомірна допомога;
- надання або отримання незаслуженої переваги;
- упереджене оцінювання;
- порушення принципу рівності;
- привласнення результатів інтелектуальної діяльності іншої особи;
- інші порушення, визначені законодавством та цим Положенням.

7.2. У роботі зі здобувачами освіти з інтелектуальними порушеннями педагогічний працівник насамперед з'ясовує причину та обставини невиконання або неналежного виконання завдання.

7.3. Помилки, недостатній рівень сформованості навички, повільний темп виконання, потреба в допомозі, нерозуміння завдання або використання передбачених освітнім процесом засобів підтримки *не є порушеннями академічної доброчесності*.

8. Запобігання порушенням академічної доброчесності

8.1. Заклад здійснює профілактику порушень шляхом:

- ознайомлення учасників освітнього процесу з цим Положенням;
- проведення тематичних бесід, годин спілкування, виховних заходів;
- пояснення учням правил чесного виконання завдань у доступній для них формі;
- використання зрозумілих критеріїв оцінювання;
- формування завдань з урахуванням індивідуальних можливостей учнів;
- створення умов для виконання учнями посильних самотійних завдань;
- педагогічної підтримки учнів;
- інформування батьків;
- аналізу випадків порушень та визначення профілактичних заходів.

8.2. У дистанційному освітньому процесі профілактика передбачає також:

- пояснення правил виконання онлайн-завдань;

- визначення, коли дозволяється користуватися допоміжними матеріалами;
- добір завдань, які дають змогу встановити індивідуальний результат учня;
- використання усних відповідей, практичних та творчих завдань;
- за необхідності - уточнення способу виконання завдання під час відеозв'язку.

9. Порядок виявлення та розгляду порушень

9.1. У разі виявлення ознак можливого порушення академічної доброчесності педагогічний працівник фіксує обставини та повідомляє керівника закладу або уповноважену ним особу.

9.2. Особа, щодо якої виникла підозра у порушенні академічної доброчесності, має право:

- знати, у чому полягає можливе порушення;
- надати пояснення;
- подати докази та інші матеріали;
- бути присутньою під час розгляду питання у випадках, передбачених законодавством;
- користуватися іншими правами, передбаченими законодавством.

9.3. Розгляд питання здійснюється неупереджено, з дотриманням принципу презумпції академічної доброчесності.

9.4. Особа вважається такою, що допустила порушення академічної доброчесності, *лише після встановлення такого факту у визначеному законодавством та цим Положенням порядку.*

9.5. У разі розгляду питання щодо здобувача освіти враховуються його вік, індивідуальні особливості, освітні потреби, рівень сформованості відповідних навичок та обставини вчинення дії.

9.6. Щодо здобувачів освіти віком від 14 до 18 років розгляд питання проводиться з дотриманням вимог законодавства щодо участі батьків або інших законних представників.

9.7. Якщо учень визнає факт порушення, до нього застосовуються відповідні заходи реагування у порядку, визначеному законодавством та цим Положенням.

9.8. Якщо учень не визнає порушення або не погоджується із застосованим заходом реагування, питання розглядається у встановленому законодавством порядку.

10. Уповноважена особа та комісія з питань академічної доброчесності

10.1. Для організації роботи щодо забезпечення академічної доброчесності директор закладу визначає *уповноважену особу з питань академічної доброчесності.*

10.2. За необхідності для розгляду складних або спірних випадків наказом директора створюється *комісія з питань академічної доброчесності.*

10.3. До складу комісії можуть входити представники адміністрації, педагогічні працівники та, за необхідності, інші учасники освітнього процесу.

10.4. Комісія:

- розглядає повідомлення про можливі порушення;
- аналізує подані матеріали;
- заслуховує пояснення учасників;
- встановлює обставини справи;
- готує висновки та пропозиції щодо подальших дій;
- забезпечує дотримання прав учасників освітнього процесу.

10.5. Член комісії не бере участі в розгляді питання, якщо існує конфлікт інтересів.

11. Заходи реагування та академічна відповідальність

11.1. За порушення академічної доброчесності можуть застосовуватися заходи реагування та санкції, передбачені законодавством і цим Положенням.

11.2. До здобувачів освіти з урахуванням їхнього віку, індивідуальних особливостей та обставин порушення можуть застосовуватися:

- усне попередження;
- письмове попередження;
- повторне виконання навчального завдання;
- виконання додаткового завдання з формування навичок академічної доброчесності;
- тематичне заняття з академічної доброчесності;
- інші передбачені законодавством заходи.

11.3. Заходи реагування до здобувача освіти мають бути *виховними, зрозумілими, пропорційними та спрямованими насамперед на формування навичок доброчесної поведінки.*

11.4. До педагогічних працівників за порушення академічної доброчесності можуть застосовуватися заходи академічної та/або дисциплінарної відповідальності:

Академічна відповідальність:

- відмова у присвоєнні або позбавлення педагогічного звання чи кваліфікаційної категорії (у межах повноважень атестаційної комісії закладу або шляхом ініціювання клопотання перед атестаційною комісією вищого рівня);
- недопущення до позачергової атестації;
- проходження курсу підвищення кваліфікації з питань академічної доброчесності;
- позбавлення права брати участь у конкурсах на здобуття грантів, премій, інших заохочувальних виплат (у межах повноважень закладу освіти).

Дисциплінарна відповідальність (відповідно до Кодексу законів про працю України):

- оголошення догани;

- звільнення з посади (у випадках, передбачених законодавством, зокрема за систематичне невиконання без поважних причин трудових обов'язків або вчинення аморального вчинку, несумісного з продовженням роботи).

11.5. При визначенні заходу реагування або виду відповідальності враховуються:

- характер порушення та його наслідки;
- обставини вчинення;
- повторність порушення;
- ступінь усвідомлення особою своїх дій та наявність умислу;
- індивідуальні особливості та обставини (для здобувачів освіти — вік та освітні потреби).

11.6. За одне порушення академічної доброчесності до особи може бути застосовано лише один із основних видів відповідальності (академічної або дисциплінарної).

12. Особливості забезпечення академічної доброчесності у спеціальній школі

12.1. Академічна доброчесність у спеціальній школі реалізується з урахуванням особливостей розвитку та освітніх потреб здобувачів освіти.

12.2. Педагогічні працівники не повинні трактувати як порушення академічної доброчесності:

- труднощі у виконанні навчального завдання;
- повільний темп роботи;
- типові помилки;
- недостатню сформованість навчальної навички;
- необхідність повторного пояснення;
- виконання завдання з використанням передбачених ІПР способів підтримки;
- використання наочності, алгоритмів, зразків та інших засобів, дозволених педагогом.

12.3. Під час оцінювання враховуються реальні результати навчальної діяльності учня, визначені відповідними критеріями та з урахуванням особливостей освітньої програми.

12.4. Педагогічна допомога, необхідна учню відповідно до його освітніх потреб, не може розглядатися як неправомірна допомога.

12.5. Основним способом формування академічної доброчесності в учнів є систематичне навчання, пояснення, позитивне підкріплення, особистий приклад педагога та створення ситуацій успіху.

13. Академічна доброчесність під час дистанційного навчання

13.1. Під час дистанційного навчання учасники освітнього процесу також дотримуються вимог академічної доброчесності.

13.2. Педагогічні працівники під час дистанційного навчання використовують різні форми перевірки результатів навчання, зокрема:

- усні відповіді;
- виконання практичних завдань;
- творчі роботи;
- демонстрацію виконаного завдання;
- короткі індивідуальні бесіди;
- інші форми відповідно до особливостей предмета та можливостей учня.

13.3. Батьківська допомога під час дистанційного навчання має бути спрямована на організацію освітньої діяльності дитини, а не на виконання за неї завдань, результат яких оцінюється як власний результат учня.

14. Інформування та формування культури академічної доброчесності

14.1. Положення доводиться до відома педагогічних працівників, учнів та їхніх батьків або інших законних представників.

14.2. Інформування здійснюється:

- під час педагогічних рад;
- засідань професійних спільнот;
- класних годин та виховних заходів;
- батьківських зборів;
- індивідуальних консультацій;
- шляхом розміщення Положення на вебсайті закладу або іншому доступному інформаційному ресурсі.

14.3. Для здобувачів освіти інформація про академічну доброчесність подається у доступній формі з урахуванням їхнього віку та особливостей розвитку.

15. Моніторинг дотримання академічної доброчесності

15.1. Моніторинг дотримання академічної доброчесності здійснюється в межах внутрішньої системи забезпечення якості освіти.

15.2. Моніторинг може включати:

- аналіз результатів оцінювання;
- аналіз випадків порушень;
- спостереження за освітнім процесом;
- аналіз навчальних та творчих робіт;
- опитування учасників освітнього процесу;
- вивчення рівня обізнаності учасників освітнього процесу з правилами академічної доброчесності.

15.3. Результати моніторингу використовуються для визначення профілактичних заходів та вдосконалення внутрішньої системи забезпечення якості освіти.

15.4. Результати моніторингу розглядаються адміністрацією, педагогічною радою.

16. Права та обов'язки учасників освітнього процесу

16.1. Усі учасники освітнього процесу мають право на:

- повагу до честі та гідності;
- справедливе та неупереджене ставлення;
- об'єктивне оцінювання;
- ознайомлення з правилами академічної доброчесності;
- захист своїх прав у разі виникнення спірної ситуації.

16.2. Усі учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися законодавства, цього Положення та інших внутрішніх документів закладу.

17. Прикінцеві положення

17.1. Це Положення затверджується наказом директора закладу освіти з урахуванням рішення педагогічної ради.

17.2. Положення є складовою внутрішньої системи забезпечення якості освіти закладу.

17.3. Зміни та доповнення до Положення вносяться у разі зміни законодавства або за результатами аналізу ефективності функціонування системи забезпечення академічної доброчесності.

17.4. Положення переглядається за потреби, але не рідше ніж у разі зміни законодавчих або нормативно-правових вимог.

17.5. Положення оприлюднюється на вебсайті закладу освіти або іншим доступним способом.